St. 27. Maribor, dne 4. julija 1912. Tečaj XLVI.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge inozemske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kat. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 10 strani.

„Domoljub" — „Slovenski Gospodar".

»Domoljub« v Ljubljani praznuje te dni svojo 25 letnico. Ta veseli dogodek hočejo proslaviti naši somišljeniki na Kranjskem s tem, da agitirajo za pomnožitev naročnikov. Rojaki, posnemajmo jih v tem in agitirajmo **za pomnožitev naročnikov „Slov. Gospodarja"**. Naš list je že 21 let starejši in je bil ustanovljen z istim namenom in na isti podlagi. Kar je na Kranjskem »Domoljub«, to je na Štajerskem »Slov. Gospodar« — katoliško ljudsko glasilo. Somišljeniki, bodi Vam sveta naloga razširjati naš list, da bomo mogli za 4 leta s takim navdušenjem praznovati 50 letnico, kakor praznuje letos bratski »Domoljub« 25letnico! — Naročnike, ki jim je 1. julija potekla naročnina in tudi vse tiste, ki dolgujejo naročnino nazaj, uljudno prosimo, da isto v kratkem vpošljejo, sicer se jim list ustavi. Red mora biti povsod. »Slovenski Gospodar« stane od 1. julija do 31. decembra 2 K.

Važnost dobrega časopisja.

(Piše Fr. Bohanec, župan v Stari novi-vasi na Murskem polju).

V sedanjem času, ko se je povzdignilo ljudstvo do višje izobrazbe in zna skoro vsak brati in pisati, igra časopisje pri vseh narodih važno vlogo. In kulturni napredek slehernega naroda se presoja edino-le iz njegovega časopisja. Kar pa je časopisje splošno za narode, to so posamezni listi za razne stanove in različne politične stranke. Vsaka stranka je tem močnejša, kolikor bolj ima razširjene svoje liste.

Časopisi so dvojni, dobri in slabi, srednje poti pri njih ni, ker nikdar se ne more priporočati dobro in obenem zagovarjati slabo. Zato je pa tudi upliv časopisja le dvojen: dober ali pa slab. Dober časopis upliva blagodejno na svoje bralce kakor dober prijatelj na svoje prijatelje. In, kar je rekel nekdaj modri Sirah o dobrem prijatelju, namreč: „Dobri prijatelj je zaklad, ki je več vreden kakor srebro in zlato; on je zdravilo življenja in vreden, da se nanj zanesemo"; to velja tudi v polni meri o dobrem časopisu. Tudi dober časopis je zaklad, ki je vreden srebra in zlata; je prijatelj, ki nas vodi v borbi življenja, nas poučuje o raznih strokah ter nam vselej prav svetuje v naših dvomih. Prinaša nam novice, žalostne in vesele, iz katerih bi si naj vselej nekaj vzeli za vzgled in pouk. Skratka rečeno: dober časopis prinaša med ljudstvo omiko in blagostanje.

Ni je pa večje nesreče za ljudstvo, kakor je slab časnik. Slab časnik bi jaz primerjal škodljivim trosom (bacilom), ki povzročajo mnoge nevarne bolezni. Kakor se namreč človek nevede naleze teh škodljivih trosov in navadno prepozno spozna njih slabe posledice, tako se tudi marsikateri nevede iz slabih časopisov navzame krivih nazorov, od katerih ga je potem težko odvrniti. Posebno priprosto ljudstvo je glede tiska mnogo prelahkoverno in ima le prerado tiskano besedo za neovrgljivo resnico. In ravno to ljudsko slabost izrabljajo ničvredni uredniki slabih časopisov ter ž njimi sejejo med ljudstvo zmote in delajo med njimi zdražbe, dobro vedoč, da dobe polagoma svoje čitatelje popolnoma pod svojo oblast. In ravno od tod potem izvira tista podivjanost in grozovitost, ki jo opazujemo pri širjih slojih ljudstva po velikih mestih ob času kake revolucije ali punta. Pa tudi na deželi se le prehitro pokaže slab sad takih ničvrednih časopisov. Tisti namreč, ki redno berejo slabe časopise, postanejo najprej nekako mlačni in brezbrižni za vsako dobro reč, posebno pa še v verskih rečeh. Prezirati začno verska opravila in se jih ogibati, s časom pa popolnoma mrziti, jih sovražiti in jih zaničevati. In to ni nič nenavadnega, ker slab časopis jim zmiraj predbaciva strahoziroma nadvlado cerkve, katero tudi črni na najostudnejši način.

Oglejmo si pa sedaj čisto v kratkem to nadvlado cerkve ali duhovnikov in odgovorimo si na dvojno vprašanje. Prvič: Ali je ljudstvo res tako odvisno od svojih duhovnikov, da si svojega prepričanja ne upa pokazati? Nikakor ne! Marveč ljudstvo spozna le svojo odvisnost od Boga, in ker so duhovniki njegovi služabniki, zato jih rado uboga in se jim v verskih rečeh tudi popolnoma pokori. V drugih rečeh pa, kakor v narodnostnih in gospodarskih, jih tudi uboga, ako samo spozna, da mu dobro hočejo in prav svetujejo. Saj ljudstvo ni več tako nevedno, da bi ne spoznalo, kdo ima prav. Drugič: S čim pa kažejo duhovniki svojo nadvlado nad ljudstvom? Morebiti s tem, da se udeležujejo raznih volitev in tu in tam v kak zastop tudi isto prevzamejo? Vsaka volitev je velevažna in udeležiti se je sme le tisti, ki ima zato pravico. Ako imajo torej duhovniki pravico, se volitve udeležiti, potem je tudi njihova, kakor vsakega volilca sveta dolžnost, da isto izvršijo. Vsaka volitev pa se mora vršiti natančno po predpisih postave; torej po zvijači se ne more nikdo prikrasti v kaki zastop. In če je tu in tam v kak zastop izvoljen tudi duhovnik, je to le jasen dokaz, da mu ljudstvo zaupa, da ga bode dobro zastopal.

Pa zašel sem skoraj predaleč od svojega predmeta. Vsakega dobrega rodoljuba sveta dolžnost je, da po možnosti razširja in priporoča dobre časopise, ker s tem največ koristi dobri stvari. Med dobre časopise pa spada v prvi vrsti zelo razširjen in obče priljubljen „Slovenski Gospodar".

Državni zbor.

Pretekli teden sta sprejeli obe zbornici, poslanska in gosposka, brambne predloge. S tem je v Avstriji vpeljana dveletna vojaška služba. Nasproti neresničnim novicam, ki so jih širili liberalni in socialnodemokraški listi, je vlada izjavila, da bo stroške za večje število vojakov, ki jih dobi armada na podlagi novega brambnega zakona, krila iz tekočih prejemkov, to se pravi, vsled tega ne bo vpeljala novih davkov. S tem je vzela vlada strastnim nasprotnikom vojaštva, liberalcem in socijem, še zadnje orožje za njihovo hujskanje proti vojaški moči naše države iz rok. Vprašali se bomo, zakaj ravno ti dve stranki tako radi besnita proti vojaštvu? Vojaštvo jima ni ljubo, ker je poklicano, vzdrževati red tudi med državljani.

Zanimivo pa je poročilo časnikov, ki nam pišejo, da so tudi socialni demokratje glasovali za one točke brambne predloge, v katerih so zadržane različne olajšave, ki bodo sedaj prišle v prid zlasti kmečkim in delavskim mladeničem. S tem so pripoznali, da ima novi brambni zakon tudi svoje dobre strani, katerih ne more nihče tajiti. Vendar socialno-demokraška ljubezen do ljudstva ni ravno velika. To so pokazali socialni demokratje takoj tudi pri glasovanju o brambnih predlogih, ko so glasovali proti zahtevi kmečkih poslancev, da se naj da onim, ki bodo še odslej vkljub dveletni vojni službi morali služiti tri leta, za tretje leto posebna odškodnina.

Ker sta celjski „Narodni List" in „Sloga" že lagala, da so glasovali slovenski poslanci za nemščino pri vojakih, moramo tudi pribiti, da to ni res, ampak ravno nasprotno. Če pa so glasovali proti predlogu, v katerem bi se vojaškim oblastim nalagalo, naj občujejo z uradi v deželnih jezikih, je to le pametno; kajti na Štajerskem n. pr. je tudi nemščina deželni jezik in vsaka slovenska občina bi morala sprejemati od vojaških oblasti nemške dopise, ker je nemščina deželni jezik. Ta predlog, za katerega se ogrevajo razne liberalne glave, ni našel v zbornici večine, gotovo v korist naši slovenski stvari. Liberalcem pa bi svetovali, naj ne blebetajo o rečeh, katerih ne razumejo.

Tudi socialnim demokratom moramo še eno povedati. Dne 20. junija je imel davčni odsek sejo, v kateri je obravnaval o davku na samodrče (avtomobile). Celo vlada je predlagala, da se na samodrče z električno silo naloži davek od 200 K. To je bilo seveda liberalnim poslancem preveč in predlagali so samo 150 K. In kdo je glasoval ž njimi? Socialni demokrati! Kdor ima električni samodrč, ni ubog. Take bogato opremljene vozove si lahko privoščijo samo kapitalisti. Toda socialna demokracija le kriči proti kapitalistom, žalega pa jim nič ne stori, ker kapitalisti podpirajo volilne zaklade socialne demokracije. Roka roko umiva.

Kako prijazno se vedejo liberalni in socialnodemokraški poslanci v boju nasproti kartelom ali zvezam fabrikantov, tega niti nočemo ponavljati. Veliki del sedanje draginje izvira iz tega, ker zvezani ali kartelirani fabrikanti zvišujejo samovoljno, večkrat uprav oderuške cene svojim fabriškim izdelkom. Zato so predlagali naši poslanci, da se delovanje kartelov nadzoruje, ako potrebno, tudi kaznuje. Toda vlada in kartelom prijazni poslanci so rekli, vprašajmo prej karteliste za njih mnenje, ki seveda drug za drugim izjavljajo, da jih ni treba nadzorovati in kaznovati.

Ko se je v poslanski zbornici končala razprava o brambnih predlogih, se je začela v četrtek, dne 27. junija, razprava o proračunu. Brzkone bi se bila že isti dan tudi končala, toda Nemci so dobili naenkrat nahod. Minister za javna dela, Trnka, in naučni minister Husarek, sta se odpeljala ta dan v Prago k proslavi češkega rodoljuba Palackega, in izvedelo se je, da bosta tudi navzoča pri telovadbi Sokolov, ki so imeli dne 29. in 30. junija v Pragi vseslovanski sokolski shod. Sicer gotovo ni pametno, da se kar dva ministra udeležujeta liberalnih prireditev, toda Nemci niso bili hudi, ker sta šla na liberalne prireditve, ampak ker so te slučajno slovanske. Zato so rekli, da se morajo še premisliti, ali bodo takim ministrom dovolili proračun. To pa je le nagajanje, kajti Nemci so v državni zbornici precej krotki in ponižni. Te dni bo torej proračun izgotovljen, potem pride še na vrsto par manjših postavic in s prihodnjim tednom nastopijo ministri in poslanci svoje počitnice, ki bodo baje trajale do septembra.

Politični ogled.

— Dne 28. junija: Gosposka zbornica je danes odobrila nekatere, od poslanske zbornice odobrene in sprejete zakonske predloge. — Naučni minister Hussarek se je odpeljal v Prago k sokolskim slavnostim. — Ranjenemu uradniku Hervojiču, kateremu je pri napadu na Čuvaja zadela Jukičeva krogla, so še-le danes izrezali kroglo iz glave. Njegovo stanje je še vedno opasno. — Vstaja v Albaniji se širi.

— Dne 29. junija: Danes dopoldne je bil grof Stürgkh pri cesarju, da se mu zahvali za zadnji obisk. — Ogrski opozicionalci pridno prirejajo ljudske shode po deželi in mestih ter hujskajo proti vladi in večini. — V Albaniji so se začeli puntati proti Turkom celo vojaki in častniki, ki se pridružujejo vstašem.

— Dne 30. junija: Listi poročajo, da se goji veliko upanje, da se češko-nemška pogajanja ugodno končajo. Češki deželni zbor bo baje sklican koncem julija h kratkemu zasedanju. — Delegacije bodo baje zborovale meseca septembra na Dunaju. — Banski svetnik Hervojič je vsled slabosti po prestani operaciji umrl.

— Dne 1. julija: V Raztokih pri Pragi je danes zjutraj umrl avstrijski poljedelski minister dr. Albin Braf. Bil je že dolgo časa hudo bolan. — Današnja seja državnega zbora je trajala od 3. do 10. ure ponoči. Nadaljevala se je razprava o začasnem proračunu. — Število vojakov, ki so se v Albaniji uprli Turkom in jim odpovedali zvestobo, je dan za dnevom večje. Turki so v velikih skrbeh.

— Dne 2. julija: Državni zbor je danes sprejel začasni proračun. — One poslance opozicije v ogrskem državnem zboru, ki se niso udeleževali obstrukcije in niso pomagali razgrajati, hočejo strastni opozicionalci izključiti iz manjšinske zveze. — Pogreb umrlega avstrijskega poljedelskega ministra dr. Brafa se vrši v četrtek popoldne. Cesar je izrazil dr. Brafovi vdovi svoje sožalje. — Vojaška vstaja proti Turkom v Albaniji se neprestano širi.

Razne novice.

• Godovi prihodnjega tedna:

7. nedelja: 5. po Binkoštih, Vilibald, škof.
8. pondeljek: Elizabeta, kraljica, Kilijan.
9. torek: Anatolija, devica, Veronika.
10. sreda: Amalija, devica, Felicita.
11. četrtek: Pij I., papež, Peter F., sp.
12. petek: Mohor in Fortunat, mučenika.
13. sobota: Marjeta, devica in mučenica, Evgen.

Duhovniška vest. Provizor pri Sv. Petru pod Sv. gorami je postal tamošnji kaplan č. g. Ivan Lah. Kaplansko mesto ostane za sedaj prazno.

Letošnji novomašniki. Prvo sv. mašo bodo letos brali sledeči čč. gg. iz IV. lenika: Blumer Iv., dne 4. avgusta pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah; Čečko Anton, dne 28. julija na Frankolovem, pridiguje Jožef Potovšek, župnik, Vojnik; Lunder Viktor, dne 11. avgusta na Velikih Poljanah, pridiguje Fr. Dolinar, častni kanonik in dekan v Ribnici na Kranjskem; Zagoršak Franc, dne 4. avgusta na Polenšaku, pridiguje Jožef Janžekovič, župnik, Sv. Lenart v Slov. goricah; Zupanič Anton, dne 11. avg. na Hajdinu. Sledeči čč. gg. iz III. letnika: Lukman Franc, dne 11. avgusta na Vranskem, pridiguje vlč. gospod dr. Fr. Lukman, profesor bogoslovja v Mariboru; Oblak Ivan, dne 4. avgusta, Reteče pri Škofji Loki, pridiguje Fr. Sal. Finžgar, župnik v Sori, Kranjsko; Plevnik Anton, dne 4. avgusta v Črnomlju, pridiguje Franc Zupančič, župnik v Starem trgu pri Poljanah; Rezman Alojzij, dne 11. avgusta v Poljčanah, pridiguje vlč. gospod Fr. Bohak, dekan v Slov. Bistrici; Toplak Franc, dne 11. avgusta pri Sv. Tomažu pri Ormožu, pridiguje Ostrž Fr., kaplan, Sv. Križ pri Ljutomeru; Vesenjak Pavel, dne 18. avgusta pri Sv. Marjeti v Moškanjcih, pridiguje Fr. Šegula, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

Iz šole. Na petrazrednici pri Mali Nedelji (II. plačilni razred) je razpisana služba učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje do dne 1. avgusta na krajni šolski svet v Mali Nedelji. — Na petrazrednici pri Sv. Ani na Krembergu (III. plačilni razred) je razpisano mesto učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje do dne 18. julija na krajni šolski svet Sv. Ana na Kr., pri Cmureku.

Iz politične službe. Konceptni praktikant Simon Hagenauer je prestavljen od slovenjgraškega okrajnega glavarstva k glavarstvu v Ptuj, konceptni praktikant Ervin Kropaček v Gradcu je pa premeščen v Slovenjgradec.

Iz južne železnice. Na novo so sprejeti naslednji aspirantje: Jožef Sterba, Alojzij Ferstl, Karol Hartl in Bogomir Klingberg v Mariboru. — Prestavljeni so: Leo Himmel, pristav v mariborski kurilnici, k delavnici južne železnice v Mariboru; Leo Dolinšek, pristav v Inomostu, v Ptuj; Karol Munzker, pristav, iz Dunaja v Maribor; Jožef Kos, pristav, iz Maribora na Dunaj. — V pokoj je stopil revident Jožef Benesch v Mariboru.

* **Cesar** pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu. V četrtek, dne 27. junija, je posetil cesar obolelega ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Mudil se je pri njem celo uro. Med drugim je izrazil cesar svoje priznanje, da so se brambne predloge gladko rešile. Soba, v kateri je ministrski predsednik grof Stürgkh sprejel cesarja, je bila napol temna, ker oči ministrskega predsednika še ne prenašajo svetlobe.

* **Na novih mašah** ne pozabite Slovenske Straže. Na vseh novih mašah se spominjajte na veseli gostiji tudi obmejnih Slovencev in naberite njim v korist darove Slovenski Straži! Isto se naj zgodi tudi na ženitvovanjih.

* **Ali nas bodo Nemci** na Štajerskem in Koroškem osramotili? Mala Koroška sama prispeva samo za Südmarko na leto 40.000 K, poleg tega prispeva še velike svote za nemški Šulferajn. Nemška Štajerska prispeva za Südmarko na leto 79.389 K. Ali ob teh številkah ni premajhna naša požrtvovalnost za Slov. Stražo? Odgovorite od povsod z darovi Slovenski Straži!

* **Zlata poroka.** V ponedeljek, dne 1. julija, sta obhajala 50letnico zakonskega življenja koroški Slovenec g. F. Modrej in njegova žena. Svatov je bilo 25 parov moških in 27 parov ženskih. Lepa doba zakonskega življenja.

* **Gradec.** V nedeljo, dne 23. junija, je nastopilo Katoliško izobraževalno društvo „Kres" v Gradcu osmič v javnosti. Kljub silni vročini in vabljivemu vremenu je prihitelo nad 200 rodoljubnih Slovenk in Slovencev na prireditev. Vršila se je veselica, ki je glede obsežnega programa prekosila vse druge. Tamburaški zbor je izvajal tri jako težke točke ter žel mnogo pohvale. Oktet „Zarje" nam je zapel himno „Slovenac i Hrvat". Sledile so še tri točke moškega in mešanega zbora pod vodstvom g. iur. Detela. Za tem je nastopil starešina „Zarje" in častni član Orla, g. J. Pintar, ki je v vznešenih besedah slavil in povdarjal veliki pomen „Kresa" za graške Slovence. Obhajamo triletnico „Kresa", ki liki grmada v turških časih kliče graške Slovence na boj za vero in domovino. Težka igra: „Na ogledih" je vspela nad vse pričakovanje izvrstno in igralci so se potrudili kar najbolje. Smeha ni bilo konca ne kraja. Orel Spesič je deklamoval pesem: „Naš čolnič otmimo!" Največ smeha pa je vzbudila gotovo Alešovca burka: „Eno uro doktor", in ljubeznjivi parček Ančka in Škrjanec bosta ostala nam vsem v najboljšem spominu. Za tem se je razvila neprisiljena prosta zabava ob sviranju tamburaškega zbora in petjem mešanega zbora. Le prekmalu je minil lepi večer in vsak si je želel, da bi „Kres" nam graškim Slovencem kmalu priredil še kak tak zabavni večer.

* **Občinske volitve v Gradcu.** Med krščanskimi socialci in nemškimi nacionalci se je za občinske volitve, ki se bodo vršile letos v jeseni, sklenil kompromis (medsebojna zveza za čas volitev) z namenom, da se onemogoči zmaga socialnih demokratov v III. razredu. Krščanski socialci dobe v III. 6, v I. 2 odbornika.

* **Kakor pri nas.** „Mir", glasilo naših koroških bratov, piše v zadnji številki, kake nemško-nacionalne nesramnosti se gode na Koroškem. Denar, ki je bil določen za podporo živinoreji, je izginil tudi na Koroškem, kakor na Štajerskem, izključno v nemške žepe. Slovenski živinorejci so prosili za podpore, a dobili niso nič. Nemški deželni odbor niti pravega računa ni predložil o razdelitvi teh podpor. „Mir" s številkami dokazuje, kako je nemški deželni odbor delil mastne podpore med bogataše, Nemce in nemškutarje, prošnje revnih Slovencev pa je zavračal. „Štajerc" seveda tako postopanje odobrava, ker je njegov glavni cilj, uničiti slovenskega kmeta. Na Štajerskem pa tudi slovenski liberalci odobravajo zapostavljanje Slovencev, ker padajo za hrbet našim slovenskim poslancem, ki se neustrašeno borijo proti takemu početju nemških nacionalcev in slabem državnem gospodarstvu. Liberalec in nemškutar kažeta s svojim početjem, da hočeta pogin slovenskega katoliškega kmeta, zatorej se vesita na vrat onim, ki nas tlačijo.

* **Preziranje Slovencev.** Štajerski deželni odbor razpisuje v graških nemških listih štipendije za slušatelje živinozdravniške višje šole na Dunaju. Podelile se bodo 4 štipendije po 600 K. Vprašamo: kako pride deželni odbor do tega, da razglaša podelitev štipendij samo v graških nemških listih? Ali se hoče slovenske dijake izključiti od podpor štajerske dežele? To je vendar škandal, da se hoče s Slovenci tako postopati kot bi bili pastorki v štajerski deželi. Ali menda slovenski kmet na Štajerskem ne rabi živinozdravnikov? Tako bi radi naši nemški sodeželani postopali z nami. In mi bi naj to postopanje celo odobravali, kakor zahtevajo liberalci!

* **Liberalna natolcevanja.** Svobodomiselni časniki so si izmislili laž, da dobivajo naši časopisi podporo od Slovenske Straže. Prej štajerska in sedaj kranjska „Sloga" prinaša celo strašno vest, da je Slov. Straža plačala par tisočakov za „Slov. Gospodarja", ker je po njenem mnenju imel zaradi lanskih volitev veliko izgubo. Odgovorimo na to le toliko, da vsak sodi razmere drugih po svojih lastnih. Mi ne potrebujemo dosedaj hvala Bogu od nikakega društva podpore; mi s svojimi naročniki stojimo trdno, in četudi bi vkljub lanskim volitvam poplačali vse dolgove „Sloge" in „Nar. Lista", bi nam še ne trebalo iti beračit. Naša moč so naši naročniki, v kojih krog vabimo vnovič vse poštene in resnicoljubne Slovence. Proč od lažnjivega liberalnega časopisja!

* **Beračijo.** Celjski liberalci zopet milo jokajo. Njihova domišljija vidi našo stranko, društva in časopise oblagodarjene z denarjem, pri sebi pa sušo. Zadnji „Narodni List" ima ginljiv oklic na liberalne somišljenike, v katerem berači za en milijon vinarjev za takozvani „narodni" (!) sklad. Ta „narodni" sklad nima namena pospeševati narodnosti, ampak kakor se v oklicu razlaga, pospeševati liberalno agitacijsko delo, osobito pri raznih volitvah, ki zahtevajo mnogo letakov, mnogo brezplačnega razpošiljanja naprednih listov, pa tudi (nekaj za Spindlerja in Lesničarja!) mnogo raznih agitacijskih potov. Čudna je narodnost tega „narodnega" sklada!

* **Odlični pristaš** „Narodne stranke" je Jurij Plevnik iz Verač pri Bučah, ki je pod imenom „Selski" svoje „odlične članke" in spise objavljal v „Narodnem Listu", in če mu je ta premalo plačal ter ni mogel več iz njega izsiliti, pa jih je objavil v dičnem „Štajercu". Torej pravzaprav „odlični" pristaš dveh naprednih strank. Ti „odlični" spisi so se odlikovali po najostudnejšem blatenju vere in cerkve in po najnesramnejših, naravnost gnusnih lažeh o naših pristaših in voditeljih, bodisi duhovniškega, bodisi posvetnega stanu. V tem se je Jurij Plevnik tako odlikoval, da se je priboril v stranki do prvenstva nekakega kmečkega učenjaka, ki se je naučil iz liberalnih listov nekaj stavkov svobodomiselne lažnjive modrosti. Tako je n. pr. v „Narodnem Listu" z dne 19. oktobra 1911 objavil uvodni članek, ki kar mrgoli najnesramnejših napadov na duhovščino in celo tudi na Kristusa. In „Narodni List" je ta članek, pod katerim je podpis „Selski", vpeljal s temi besedami: „Vrli kmečki pristaš Narodne stranke iz kozjanskega okraja nam je v odgovor na napade klerikalnih korifej na Spod. Štajerskem na „Narodni List" in naprednjake poslal sledeče zanimive notice, ki jim radevolje dajemo prostora." Torej je bil ta „odlični" Jurij Plevnik nekak kmečki advokat, ki je „Narodni List" in naprednjake zanimivo branil zoper napade „klerikalnih korifej" po vesolnem Spodnjem Štajerskem. In kako se je ta „odlični" pristaš Narodne stranke odlikoval in proslavljal v življenju? On, ki je v imenovanem „zanimivem" uvodnem članku zapisal besede: „Le iz ljudske zaslepljenosti se da delati denar in iz nje ga tudi delajo vsi, ki verujejo v krono", ki jih je seveda očital naši krščanski stranki, je verujoč le v krono, si hotel iz ljudske zaslepljenosti napraviti denar. Ta liberalni „odličnež", ki je služil za težaka, pa bi si bil rad prav po svobodomiselno zaslužil na lahkoten način več denarja, je namreč posestniku Mihaelu Luževiču v Drešinji vasi pri Petrovčah pisal več pisem, v katerih je žugal, da mu zažge hišo ali pa ga ubije, če ne položi svoto 2000 K na neko določeno mesto. Lužević se za ta grozilna pisma ni veliko zmenil. Ko je pa dne 4. junija začela goreti njegova hiša, a se je ogenj še pravočasno zadušil, in je dobil nato še eno grozilno pismo, da mora položiti zahtevano svoto, po katero pride pisec grozilnega pisma dne 5. junija, je ovadil Luževič celo zadevo orožnikom, katerim se je posrečilo, prijeti pisca v osebi težaka Jurija Plevnika. Izročili so ga okrožni sodniji v Celju. Tak je torej ta „vrli in odlični kmečki pristaš" Narodne stranke. Uboga Narodna stranka! Če so tvoji vrli in odlični pristaši taki, kakšni so potem še-le tisti, ki niso tako odlični?!

* **Framasoni,** prijatelji naših liberalcev, so imeli dne 20. in 21. septembra 1911 svoj tajen sestanek v Rimu, kjer so se sešli prostozidarji vseh dežel. Glavna razprava se je vršila o boju proti „klerikalizmu". Po teh sklepih se mora odstraniti papeža, jezuite in nune, kakor tudi druge redovnike pognati iz dežele; ukrasti cerkveno premoženje, izgnati iz šole verski nauk. Vsi ti sklepi so bili sprejeti! In potem pravijo naši liberalci, da oni ne napadajo vere, ko jim vendar njihovi vrhovni poveljniki ukazujejo, izvrševati te bogokletne sklepe.

* **Vrla župnija.** Od Sv. Barbare v Halozah nam je naš vrli somišljenik Mihael Kolednik poslal en dan 5 novih naročnikov. Posnemanja vredno!

* **Bodimo dosledni!** Vkljub temu, da imamo že dobro vpeljano slovensko Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, ki odškodnine boljše izplačuje kakor vsaka druga zavarovalnica, slišimo vendar, da marsikateri zavedni Slovenec da še vedno prednost tujim židovskim zavodom in svoja poslopja pri njih zavaruje. Slovenci! Židovske pijavke so izsesale že milijone in milijone našega denarja, a kadar pogori poslopje, nas pa ne poznajo, ampak utrgajo odškodnino, če se le da. Zadnji čas je torej že, da vsiljivim tujim agentom ne gremo več na limanice, pač pa da smatra vsak za svojo dolžnost, zavarovati vse svoje stvari le pri domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Kdor ima kaj za zavarovati ali mu zavarovanje v par letih poteče, naj se obrne na bližnjega zastopnika Vzajemne, ali pa kar na Glavni zastop Vzajemne zavarovalnice v Mariboru in bo dobil takoj vsa potrebna pojasnila. Opozarjamo na današnji inserat Vzajemne v našem listu.

* **Na občni zbor** S. K. S. Z. v Braslovčah je došel še naslednji brzojavni pozdrav iz Gradca: Graški „Kres" kliče: „Bog blagoslovi naše delo!"

Vehovar.

* **Pleši** in zapravljaj! Nek laški, Slovencem sovražni list, piše o slovenski zapravljivosti: „. . . v nedeljo po tomboli je bil ples, v torek ob priliki **letnega trga je bil ples, prihodnjo nedeljo bo zopet ples!** Živela plesarija! Dokazalo se je, da večji del denarja, ki se ga zapleše pri plesih, prihaja iz slovenskih žepov!" Tako se še naši nasprotniki norčujejo iz Slovencev. Mi pa pravimo k temu: Le pleši in zapravljaj mladi lant, če hočeš priti kmal' na kant!"

* **Sveta vojska** proti pijančevanju! Že precej dolgo se ravsajo in kavsajo Italijani in Turki tam doli v Afriki in naši listi prav pridno poročajo o tem. Toda malo se piše o vojski, ki se vrši že dalje časa v naši neposredni bližini, v naši slovenski domovini sami. Tudi mi se bojujemo proti Turku, ki pa navadno nosi ime — žganje. V ta namen, da bi Turka-žganje in pijančevanje izgnali iz slovenske domovine, se je preteklo nedeljo v Ljubljani ustanovilo društvo „Sveta vojska", ki ima namen, bojevati se proti pijančevanju in delati za treznost med našim ljudstvom. Zato bi zelo priporočali našim društvom, da bi si začela ustanavljati odseke „Sveta vojska", da ne bomo preveč zaostali za našimi kranjskimi brati!

* **45letnica smrti mehikanskega cesarja Maksa.** V sredo, dne 19. junija, je minulo 45 let, odkar je bil v Mehiki ustreljem cesar Maks, brat našega cesarja. Na Dunaju v kapucinski cerkvi se je ob tej priliki brala sv. maša-zadušnica, katere se je poleg drugih udeležilo več bivših mehikanskih vojakov. Nesrečna soproga nesrečnega cesarja, Karlota, še živi; toda vsled žalosti se jej je omračil um.

* **Koliko prebivalcev** štejejo posamezni okraji in mesta na Spodnjem Štajerskem? Osrednji urad za ljudsko štetje na Dunaju je dovršil seznam ljudskega štetja po okrajih. Po tem seznamu štejejo: mesto Celje 6993, mesto Maribor 27.974, mesto Ptuj 4634; okrajna glavarstva: Celje 116.775, Konjice 22.019, Ljutomer 27.553, Maribor 94.245, Ptuj 81.860, Brežice 50.205 in Slovenji Gradec 42.947 prebivalcev. Vsi okraji štejejo na Štajerskem 1 milijon 441.604 prebivalcev. Na Spodnji Štajer jih pride 475.205.

Letošnje velike vojaške vaje se bodo vršile na Ogrskem pri Segedinu. Schemua, načelnik generalnega štaba, si je že ogledal ondotno okolico, ki je podobna beneški ravnini. Vsega vojaštva bo zbranega 10 do 12 pehotnih divizij in dve konjeniški brigadi. Važne bodo vaje s strojnimi puškami. Poizkusili bodo tudi vaje z vodljivimi zrakoplovi in letalnimi stroji. Vrhovno vodstvo manevra bo imel prestolonaslednik Franc Ferdinand.

* **Cene petroleju.** Kakor se poroča iz Dunaja, so se posestniki petrolejskih tovarn zedinili, da se za tretji četrt leta cene petroleju ne izpremene. Ker se je pravi kartel že pred tremi meseci razbil — trgovsko ministrstvo ni takrat dovolilo zvišanja cen — se snidejo sedaj tovarnarji samo od časa do časa ter določijo cene svojim izdelkom.

* **Trgovina s sladkorjem.** Dobili smo iz krogov narodnega trgovstva ta-le dopis: Ne dovolj temu, da so se cene sladkorju neopravičljivo strašansko zvišale,, sklenili so zastopniki tovarn in prekupci dogovor, po katerem je posamezen trgovec primoran, kupovati sladkor od prekupcev. V to svrho so ospovali v vsakem večjem mestu podkartele, kateri samo ob sebi umevno, zahtevajo glavni dobiček za-se, dočim imajo mali trgovci pri vsem tem le mal zaslužek, a plačajo velike davke. Umna, trgovcu primerna trgovina za sladkor se lahko ustavi, ako imajo tovarne za sladkor v vsakem večjem mestu svoja skladišča. S tem bi bila vsakemu trgovcu dana prilika, si po svoji lastni želji kupiti znamko. Združite se trgovci! Kajti le tedaj pridemo oderuškemu početju industrije in velekapitala lahko v okom; tudi bi bila tesna organizacija

močna obramba proti vedno bolj naraščajočim našim stanovskim nasprotnikom.

* **Zavarovanje proti požaru.** V dunajski zbornici je vložen predlog, da se zavarovanje proti požaru izreče za obvezno. Utemeljen je predlog tako-le: Leto za letom uničijo požari veliko število hiš ter naredijo za več milijonov škode posebno na kmetih, kjer radi visoke zavarovalnine in ker se premalo brigajo za koristi zavarovanja, vsi gospodarji ne zavarujejo svojih poslopij. Radi tega bi bilo želeti, da se uvede splošno zavarovanje, ker bi bilo vsled tega cenejše ter bi tuki manjši gospodarji zmogli zavarovalnino. Kakšnega pomena bi bilo to, naj pojasni vzgled iz zadnjih dni. Ko je v preteklem mesecu gorelo v Tomačevem pri Ljubljani, je napravil ogenj za 300.000 K škode, zavarovani so bili pa posestniki samo za 72.000 K, vse drugo je izgubljeno. Enako je bilo tudi v Šenčurju na Kranjskem. Če bi vzela država v svojo upravo zavarovanje, bi imela od tega ona vsaj del tistega dobička, ki ga imajo sedaj razne židovske zavarovalnice.

* **Jugoslovanska strokovna zveza** je imela v nedeljo, dne 23. junija, svoj občni zbor v Ljubljani. Zdaj šteje po vsej Sloveniji 45 plačilnic in skupin s 2542 člani. Pisarna je sprejela 1138 dopisov, rešilo se jih je 1110, vabil in okrožnic se je razposlalo 320. Shodov je bilo 62. Prejemkov je imela 20.480 K 66 vin., izdatkov pa za bolniške, brezposelne in izredne podpore 8332 K 52 vin. Rezervni zaklad je znašal zadnjega decembra 1911 17.802 K 92 vin.

* **Vplačevanje** neposrednih davkov za III. četrtletje 1912. Tekom III. četrtletja 1912 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli, oziroma plačni v naslednjih obrokih: 1. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka, in sicer: 7. mesečni obrok dne 31. julija 1912; 8. mesečni obrok dne 31. avgusta 1912; 9. mesečni obrok dne 30. septembra 1912. 2. Občna pridobnina in pridobnina podjetb, podvrženih javnemu dajanju računov: III. četrtletni obrok dne 1. julija 1912.

* **Davek na samodrče** (avtomobile). Davčni odsek poslaniške zbornice je v svoji seji dne 21. junija, nadaljeval razpravo o obdavčenju samodrčev. Sklenilo se je predlagati zbornici, da se obdavčijo samodrči s 10 do 25 konjskimi močmi z 8, od 25 do 30 z 10, od 30 do 35 z 12 in samodrči z nad 35 konjskimi silami za vsako konjsko silo s 14 K in pa s temeljno pristojbino 60 K na leto. Glede na obdavčenje inozemskih samodrčev se je sklenilo, določiti za vsak dan pristojbine 2 kroni. O besedilu se pa pogaja odsek že z vlado. Naši kmetje gotovo nimajo nič proti temu, če se obdavčijo samodrči, ki so tolikokrat krivi velikih nesreč.

* **Razredna loterija.** Načrt za novo razredno loterijo v Avstriji je sedaj objavljen. Najmanjši vložek znaša 4 K, to je ena desetinka srečke. Cela srečka stane pri vseh razredih 40 K. V I. razredu je največji dobitek 60.000 K, v V. pa 700.000 K. Kakor je razvidno iz vladne predloge, bo dvignjenih od 80.000 sreč̌k približno polovico v vseh petih srečkanjih.

* **Za kolarje.** Na Kranjskem se zelo skrbi za vsestransko izobrazbo, posebno pa strokovno, posameznih stanov. Deželni odbor prireja tečaj za tečajem, na katerih se podaja po predavateljih ljudstvu potrebna izobrazba. Sedaj zopet čitamo v „Slovencu“, da se bo vršil najbrž v Domžalah strokovni tečaj za kolarje. Za ta tečaj se je pridobil kot vodja posebno izvežban voditelj mojsterskih tečajev na Dunaju. Tudi za Štajersko bi bilo silno potrebno, da bi se začelo skrbeti za strokovno izobrazbo in za naraščaj kolarjev. Vedno manj je teh rokodelcev po deželi, kar kmetje posebno močno čutijo. Poprej je bil v vsaki občini vsaj eden kolar, sedaj jih dobiš skoro samo v trgih in mestih. Vsaka koristna in potrebna obrt bi se morala pospeševati od dežele; a naš štajerski nemškonacionalni deželni odbor, v katerem imajo večino tovariši ptujskega Orniga, se ne zmeni za to, da bi pospeševal obrt. Imajo pač denar za nemško-nacionalna hujskajoča društva itd., a za ljudsko izobrazbo ga nimajo.

* **Knjigovodski tečaj** v kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob juž. žel. so obiskovali: Bežjak Jurij, Paška vas; Čater Pavel, Kaplja; Goričan Anton, Ložnica; Gradišnik Josip, Grad; Jakošek Alojzij, Zagorje; Klajnšek Janez, Botričnica; Kompolšek Anton, Sv. Jurij ob juž. žel.; Korošec Franc, Dolga njiva; Kovač Janez, Zreče; Ploj Jakob, Pukšič Josip, Slom pri Ptuju; Robič Lovro, Hoče; Rozman Anton, Kalobje. — Udeleženci so izrekli prisrčno zahvalo slavnemu vodstvu za ljudomilo poučevanje. Istemu smo razodeli še željo, naj bi se vršil tudi tečaj za živinorejstvo. Zanimalci sodijo, da bi se z gospodarskimi tečaji dosegel še večji uspeh, ako bi se nekolikodnevni pouk vršil po posameznih okrajih. Izmed nas je v šolo največ gospodarskih izkušenj prinesel s seboj tovariš Kompolšek. Razven učiteljev smo imeli posebno radi njega, ker nam je s svojo prijazno besedo znal marsikaj povedati o kmetijstvu.

* **Hamborn** v Nemčiji. Tukaj je umrla dne 24. junija mladenka Antonija Glogovšek v 20. letu starosti, doma iz Koprivnice pri Rajhenburgu. Pogreba se je društvo sv. Barbare, katerega ud je njen oče, udeležilo z zastavo, nadalje nemška Marijina družba, koje članica je bila rajna, z zastavo, in velika množica Slovencev. Rajna je bila ena najpoštenejših Slovenk v tujini in kot vneta cerkvena pevka in sodelovateljica pri igralnem odseku, sploh le za vse dobro vneta. Naj ji bo tem potom mal spomin, tamkaj gori pa angelsko plačilo. Dne 30. junija bomo pa zopet malo poigrali; se že pridno učimo, saj veste, da smo rudarji malo manj kunštne glave, kakor pa vi tam, ki ste veliko hodili v šole.

* **Evharističnega shoda** na Dunaju se bo udeležila kranjska dežela po posebnem deželnem odposlanstvu z deželnim glavarjem na čelu.

* **Romarski vlak** na Trsat odide iz Maribora dne 8. julija 1912 ob 12. uri 45 minut zjutraj (in ne ob 1. uri 45 minut, kakor se je zadnjič pomotoma poročalo). — Romarjem na Trsat, ki pridejo že v nedeljo popoldne ali zvečer v Maribor, priporočamo, da se podajo v gostilno „Sandwirt“, Viktringhofgasse, kjer bodo dobro postreženi in se ne bodo natakarice iz njih norčevale, kakor se je zgodilo lansko leto našim romarjem v neki slovenski gostilni (ime za sedaj še zamolčimo).

* **Železna kapla.** (Koroško) Tukajšna podružnica „Slovenske Straže“ ima svoj letni občni zbor, s katerim bo združena tudi „Slomškova slavnost,“ kakor vsako leto, v nedeljo 7. julija v Št. Lenartu po božji službi, ki bo ob 9 uri.

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali p. n. naslednji dobrotniki in dobrotnice: Skuhala Peter, nabral na gostiji Veselice K 6·20, Anton Šlander, častni kanonik, mesto venca na krsto svojega brata P. Emerana 25 K; dr. Jožef Georg, advokat, namesto venca na grob nadsvetnika Jož. Rotner, 20 K; dr. Lemež, 10 K; dijaška predstava slov. gimnazijcev v Slov. Bistrici 200 K; Čisek Jožef, dekan, 10 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

* **5000 kron vreden dobitek zastonj** zamore zadeti poleg 400.000 zlatih frankov, kdor naroči turško srečko v korist Slovenski Straži na mesečne obroke po 4 krone 75 vin. Pojasnila daje g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

* **Občni zbor Zadružne zveze v Mariboru.** Vabilo k glavni skupščini štajerskega pododbora Zadružne Zveze v Ljubljani, katera se vrši v četrtek 11. julija 1912 ob 10. uri predpoldan v dvorani Katol. delavsk. društva v Mariboru (Flössergasse 4) Dnevni red; 1. Poročilo o delovavju pododbora v letu 1911. 2. Volitev pod dbora. 3. Navodila za odprave raznih nedostatkov. 4. Razmere na denarnem trgu in — zadruge. 5. Predavanje. 6. Zelje in nasveti. Opomba. Vsaka zadruga naj pošlje kot zastopnika načelnika, oziroma če je on zadržan, drugega pooblaščenca. Želeti pa je, da se udeleži skupščine več funkcijonarjev raznih zadrug, ker se bodo na skupščini razpravljala razna za razvoj našega zadružništva velevažna vprašanja Zadružnim pozdravom: Predsednik Dr. Josip Hohnjec.

* **Črez noč zamore obogateti,** kdo kupi turško srečko v korist „Slovenski Straži“ in z njo pri žrebanju dne 1. avgusta t. l. zadene glavni dobitek 400000 frankov. Mesečni obrok stane samo 4 K 75 vin. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastonj. — Pojasnila daje za Slovensko Stražo g. Valentin Urbanič, Ljubljana.

* **Pomanjkanje zdrave pijače** se čuti letos na kmetih zelo občutno. Sadjevca ni, vina ni, a delavci hočejo imeti kaj za žejo gasiti. Priporočamo, da si naročite pri g. Aleks. Ličanu, izdelovalcu brezalkoholnih pijač, v Ilirski Bistrici na Kranjskem pristni sadni sok, iz katerega si lahko sami napravite izvrstno zdravo pijačo liter za 10 do 12 vinarjev.

Italijansko turška vojska.

Na tripolitanski obali se je bila dne 28. junija zelo vroča bitka. Italijani poročajo o teh bojih: Naša divizija je napadla dne 28. junija zjutraj višine pri Sidi Sajdu, kamor so se prejšnji dan umaknili Turki in Arabci, ki so znatno ojačeni. Boj so pričeli ob ranem jutru topničarji, ki so jih podpirale vojne ladje „Karlo Alberto“, „Iride“ in „Ardea“. Naša divizija se je razdelila v dve veliki napadalni koloni; prvo je vodil general Legdio, drugo polkovnik Cavaciocchi. Kolona polkovnika Cavaciocchia je odločno prodirala proti sovražnikovim četam, ki so stale na južnih gričih pri Sidi Sajdu. Cavaciocchi je vrgel nasprotnika z bajonetnimi napadi. Istočasno je prodirala na ukaz generala Garionija Leguijeva kolona, ki je morala 2 kilometra daleč na prostem polju korakati naprej, obsipana po sovražnikovih kroglah. Ob 8. uri 50 minut so razvili Italijani laško zastavo na razvalinah Marabuta in jih zasedli s pešci in artiljerijo. Sovražnik je bil na celi črti poražen in se je v največjem neredu razkropil. Turki in Arabci so pustili na bojišču 200 mrtvih in nekaj ranjencev. Lahi so zaplenili veliko orožja, streliva in živine. Redni turški vojaki so še pred porazom zapustili bojišče. Arabci so se branili sami do zadnjega. Lahi so izgubili 10 mrtvih in 78 ranjencev.

Gotovo je, da Lahi poročila o tej zmagi, kakor že navadno, pretiravajo. Od turške strani se namreč poroča, da so se morali Lahi po 7urnem vročem boju umakniti z velikimi izgubami.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Nemška telovadna društva so priredila dne 29. in 30. junija izlet v Maribor. Bobnalo se je poprej že mesece in mesece o tej slavnosti, ki pa je navsezadnje zelo klaverno izpadla. Udeležba pri vsej prireditvi je bila skrajno pičla. Mi bi se za to prireditev ne zmenili, ko bi se ne bilo opazilo dvoje, kar je potrebno, da se pribije. Cele slavnosti so se kot člani nemških turnarskih društev udeležili in javno nastopali, okrašeni s frankfurtarskimi znaki in hrastjem, nemški dijaki tukajšnje gimnazije, učiteljišča in realke. Kako to? Ali velja za nemške dijake druga mera kot za slovenske, proti katerim se takoj z vso strogostjo postopa, če se udeležijo slovenskih prireditev? In c. kr. profesor Halfter je bil celo duša te vsenemške komedije! Drugo pa, kar moramo obsojati, je, da so oni trgovci in obrtniki, ki živijo večinoma od Slovencev, razobesili na svojih hišah vsenemcem v pozdrav zastave frankfurtarice in druge. Imena navedemo ob drugi priliki. Ali se ne bi mogli ti ljudje, ki tako radi sprejemajo denar od Slovencev, pokazati Slovencem malo manj sovražne?

m **Št. Ilj** v Slov. gor. Naša Hranilnica in posojilnica se je razvila v močan zavod, ki daje pomoč obmejnim slovenskim posestnikom. Daleč, daleč je prekosila nemško „Voršuskaso“, katera v Südmarkhofu komaj diha, naša pa vživa splošno zaupanje. Prihodnjo nedeljo, dne 7. julija, ima naša Posojilnica v Slovenskem Domu po večernicah občni zbor. Vsi, ki ste člani, to je tisti, ki imate posojila ali deleže, pridite zanesljivo!

m **Trotkova.** Dne 18. junija t. l. sem se mudil po opravkih v Trotkovi. Naenkrat zaslišim grozno vpitje; menim, da nekje gori. Ko pa pridem bliže, vidim, da tam na občinski cesti stoji neki mož brez vsakega dela ter moti delavce, ki popravljajo občinsko cesto. Župan ga je ostro posvaril in mu ukazal, da se naj odstrani; nato je pa ta mož še huje vpil in preklinjal. Med tem je zazvonilo poldan; župan in delavci so se odkrili in nehali z delom. Ta mož pa s svojo kletvijo ni nehal tudi na opomin župana in ni snel klobuka. Župan in delavci so šli vsak na svoj dom, ta mož pa je ostal sam na cesti ter divje jeze med kletvijo tolkel kamenje. Pri tej priliki sem spoznal tamošnjega župana kot vzornega moža, nasprotnika pa za nestrpnega občana.

m **Ruše.** Ruški liberalci ustanavljajo pri nas podružnico Kmetijske družbe. Stvar in započeta misel je sama na sebi lepa in vredna vse hvale. Obžalovati moramo le to, da se tudi tukaj kaže celo liberalno kopito. Opozarjamo pravočasno svoje somišljenike, naj se nikar ne dajo zvoditi na led; liberalci naših kron ne potrebujejo in zdi se nam, da smo uganili njih namen. Ne bo šlo! Zakaj prezirate pri vseh predpripravah može Kmečke zveze? Če bi zopet radi komu izmed svojih izkazali čast s tem, da ga izvolite za predsednika, bi bili ustanovili rajši kaj drugega, liberalnega; podružnica Kmetijske družbe pa naj bi ne bila nekemu G. „Jagdrevier“ za časti. Če hočete, da se podružnica res ustanovi in da bo delovala, kar bi naj bil njen glavni namen, tedaj začnite drugače! Zakaj ne skličete enkrat poučnega kmečkega shoda? Seveda liberalnega nočemo, kakor je bil v Selnici, tudi celjskih urednikov „Narodnega Lista“ ne; pokličite strokovnjake v kmetijstvu, razglasite sestanek tudi po naših listih in skušajte pridobiti tudi med malimi kmeti kolikor mogoče veliko članov. Držite se načela, da je podružnica Kmetijske družbe samo kmečka, koje namen je, širiti le napredek kmetijstva in ne liberalizma, in zagotavljamo vas, naša podružnica bo ena izmed najboljših! Seveda, dokler nas o vsem tem ne zagotovite, mi ne moremo ne pristopati in ne podružnice priporočati!

m **Sv. Lovrenc** nad Mariborom. Lepo zborovanje je bilo pri nas dne 25. junija. Predsednikom shoda je bil izvoljen g. Hauptman, podpredsednikom g. Škerbinjek, za zapisnikarja g. Brezočnik. Poslanca dr. Korošec in Pišek sta razlagala deželnemu zboru predloženi vodopravni zakonski načrt, v katerem je marsikatero določilo, ki je za naše razmere nevarno. Štajersko ljudstvo gotove točke tega zakona odklanja, in naši poslanci bodo v smislu ljudstva postopali. Tako bo, in liberalci lahko pišejo v svojih listih, kar hočejo. Predsednik g. Hauptman je spravil želje prebivalstva v posebne resolucije, ki so se soglasno sprejele. Potem je bil izvoljen poseben odbor, ki naj zasleduje vodnopravna vprašanja in vzdržuje stik s poslanci. V odbor so izvoljeni gg.: Fr. Korman, J. Korman, Hauptman, P. in M. Škerbinjek, Bezjak, Godec, Lešnik, Robnik, Pet. Korman. Shod je pokazal veliko zavednost naših vrlih pristašev ob zelenem Pohorju.

m **Fram.** V torek, dne 2. julija ob ½1. uri pop. je med grozovitim nalivom vzela strašna toča skoraj vse upanje ubogega kmeta. Celi kosi ledu so padali na bogato trgatev obetajoče vinograde in na obilno žetev obetajoče polje. Strašnejši nasledki grozovite toče se bodo pokazali še-le v par dneh. Pomoč je nujno potrebna.

Ješenca pri Framu. Svoj čas sta imela „Štajerc“, po domače „ptujska giftna krota“, in njegov dopisun, mnogo opraviti in pisariti o občinskih volitvah in nam priljubljenem g. županu Janezu Vauhnik. Naš ješenški štajerčijanček je porabil mnogo lažnjivih pritožb na okrajno glavarstvo, pa mnogo truda brez uspeha. Vse to mu ni pomagalo, ker je bilo vse iz sovražnega namena in vse lažnjivo. To je našega štajerčijančka tako zdelalo, da hodi ves bolan okrog. Pri tem je porabil tudi njegov najemnik, ki je baje zelo „študiran“ in „Štajercu“ velik prijatelj, priobčil je v ptujskem „klusetu“ vse te laži, pa brez haska. Kaj ne, da sta se pač pošteno vrezala. Zapomnita si dobro ta-le slovenski pregovor, ki pravi: „S čim režeš, s tem se vrežeš“. In tako sta se sedaj tudi vidva s ptujskim klusetom vred vrezala. Vama svetujemo, da ostaneta mirne krvi, ker sta nam le predobro znana. Zdaj pa gotovo ne bode nikdar nobene pritožbe delal, ker se mu je sedaj slabo obneslo, osmešil se je le sam, ker naš dolgoletni g. Janez Vauhnik je le zopet za župana potrjen. Mlatila sta torej le prazno slamo, eden s pritožbami, drugi z „giftno kroto“, pa vse to ni nič pomagalo. Sedaj se pač gotovo kesata oba svojih neumnosti. Le čakaj še ti štajerčijanska duša, predno boš dosti zrel za ješenskega župana. Našega katoliško mislečega župana Janeza Vauhnika naj Bog živi še mnogo let! Tak mož bodi v vsaki občini izvoljen za župana, in ni se nam bati nobenih sovražnikov.

m **Tinje.** Da ne bo kdo mislil, da tu da starodavnem Tinju spimo v narodni nezavednosti, podam vam poročilo o lepi veselici, katero so priredile članice Bralnega društva na god sv. Petra in Pavla. Uprizorile so krasno igro: „Dve materi“. Vse igralke so svoje vloge izvrstno rešile. Tudi petje je bilo izborno. Menim, da nobenemu ni žal tistih desetic, ki jih je dal za vstopnino. Bog povrni obilni trud vrlim igralkam! Odličnim gostom iz Slov. Bistrice, Kebla in Sv. Venčesla pa slava za to, da so s svojo navzočnostjo poveličevali ljubko slavnost! Prisrčna hvala pa tudi pridnemu mladeniču Jerneju Verdeljak, ki je mizarsko delo pri novem odru napravil zastonj, in

pa spoštovani gdč. učiteljici, ki je kulise tako odlično naslikala. Sedaj pa še mladeniči kaj priredite! Veliko lepše in koristnejše so take zabave, kakor pa prazno veseličenje.

m **Slov. Bistrica.** Ob južni železnici je bilo dne 2. t. m. proti 7. uri zvečer vse v vodi. Od toče so odbite za močno roko debele veje.

m **Črešnjevec.** Koruza in žito in drugi poljski pridelki so silno poškodovani od toče, ki je padala 2. t. mes.

m **Kamnica.** Kakor v prejšnjih letih, bode tudi letos sestanek dekliških Marijinih družb iz mariborskega mesta in okolice v Kamnici in sicer, dne 14. julija t. l. na sedmo nedeljo po Binkoštih. Vrši se po sledečem redu: Ob 9. uri dopoldne sprejem pri križu šolskih sester slovesna procesija v cerkev, tam sv. obhajilo. Ob pol 10. uri pridiga in slovesna sv. maša. Od pol 1. do tri četrt na 2 sestanek v Marinšekovem vrtu. Ob 2. uri popoldne sprejem Marijinih družabnic iz stolne župnije. Ob 2 uri pridiga in slovesne večernice. Potem zopet sestanek v Marinšekovem vrtu. V proslavo presv. Rešnjega Telesa in Marijino se vabijo k obilni udeležbi marijini otroci.

m **Sv. Križ nad Mariborom.** Opozarjamo že sedaj domačine in sosede na veliko narodno slavnost v proslavo Slomšeka, ki se vrši v nedeljo dne 4. avgusta. Vabimo društva v Mariboru, okolici in v Slov. goricah, da nas obiščejo. Vrši se že sedej predpriprava za to slavnost obmejnega Slovenstva. 4. avgusta na naš Kozjak!

m **Jarenina.** Dne 28. julija se vrši tukaj velika Slomšekova slavnost, ki jo priredi tukajšnje kmečko bralno društvo v spomin 50letnice smrti velikega narodnega buditelja. Začetek ob 3. uri popoldne (po večernicah). Spored: 1. Govor, govori prof. dr. Ant. Medved iz Maribora. 2. Igra „Občinski tepček", igrajo člani bralnega društva s sodelovanjem dijaškega tamburaškega zbora. Vmes poje domači pevski zbor. 3. Kavarna. Slovenci iz Slov. goric, zlasti sosednja društva, 28. julija v Jarenino, da izkažemo dostojno čast velikemu rodoljubu.

m **Lembah pri Mariboru.** Kat. slov. izobraž. društvo v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo dne 7. julija pri nas na vrtu gospoda Feliks Robiča veselico s petjem, godbo in drugimi zabavami. Udeležimo se je v obilnem številu, da pokažemo vrlim slovenskim delavcem iz Studencev naše priznanje za njihovo narodno zavest.

m **Hoče.** Naš vrl rodoljub g. G. J. posestnik in krčmar je daroval svoj prvi dvekronski novec Slovenski Straži. Posnemajmo!

m **Hoče.** Naša podružnica „Slovenski Straže" priredi v nedeljo dne 14. julija poučno zborovanje ob enem s podružnico „Slov. Straže" pri sv. Magdaleni. Govoril bo odličen govornik iz Maribora. Na dnevnem redu bo tudi petje. Vstopnina znaša 20 vin., ki se porabi v prid Slov. Straži. Začetek ob 3. uri popoldne pri g. Jožefu Rojko.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** Zadnjo nedeljo sem prišel v mesto k maši. Prej pa sem si šel kupit še nekaj drobnarij v štacuno. Ko grem iz prve štacune, mi hitro stisne gospod v roke dva „Štajerca", češ, boste doma lahko brali. V drugi trgovini mi pa zopet dajo „Štajerca". Šment, si mislim, danes pa zopet katerega obira, da tako ponujajo te „cajtenge". Po maši jo hitro uberem domov, si nataknem očala in začnem čitati. Pa kaj vidim! Nič drugega, kakor same „klerikalce", duhovnike! Najbolj si je privoščil g. prof. Kolariča. No, ta gospod se gotovo ni veliko oziral na „Štajerčevo" jezo; jaz sem pa sklenil, da nikdar več ne vzamem tega lista in tudi ne bom šel več v tiste trgovine, kjer se ta list kar na debelo ponuja. Popoldan sem šel malo k sosedu v vas. Povedal sem, kaj piše „Štajerc". Vsi smo se zgražali ter sklenili, da si naročimo raje „Slovenskega Gospodarja", katerega nam je priporočala sosedova hčerka, saj stane do novega leta le 2 kroni. Zadnjo nedeljo sem dobil prvo številko. Dopade se mi. Najbolj pa še to, ker je povedal naravnost, da je zmožen take divje pisave le človek, ki se prej napije — pol litra šnopsa. — Želar iz Grajene.

p **Dravsko polje.** Poslanec Brenčič in tovariši so stavili v državnem zboru nujen predlog za po toči poškodovane posestnike v Cirkovcah, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Zg. Pristava in Haloze, in zahtevali, da se škoda takoj ceni in eksekutivne terjatve takoj ustavijo ter poškodovanim odpiše davek. Nadalje so poslanec Brenčič in tovariši storili takoj potrebne korake pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ptuju in zahtevali, da se takoj ceni škoda, katero je napravila toča dne 20. junija na rži, pšenici, koruzi, ječmenu in deloma tudi krompirju, na Dravskem polju najbolj v cirkovški, lovrenški fari in nekaj tudi v Halozah.

p **Ivanjkovci.** Sama sta bila, čisto sama, in žalostna sta bila, zakaj neki? Eden je gledal nazaj v lepo preteklost, kako je vse poslušalo le Njega, ko so morali vsi misliti kakor On, ko so se smeli samo tedaj ponižno in zahvaljujoč se oglasiti z zamolklim: Hvala lepa, kadar je On milostno rekel: Molči, osel. Drugi je gledal v bodočnost in videl tam, kako ga celo On posluša, kadar mu razlaga, za katero južino si bosta privoščila Jerebiča, za katero Marina, za katero Frasa itd. In Lovrenc vidi, da je bila preteklost le prijetne sanje, ki so pa žal tako hitro minile; in Ludvik, ubogi Ludvik, ne more pohrustati ne enega ne drugega, tistega, ki bi ga še najrajši, in na katerega zdravje je pred tremi leti celo gologlav bežal pit, ko je po žrebu zapustil krajni šolski svet. Jerebiča ni hotel voliti za načelnika, pa je vendar izvoljen. Če to ni žalost, pa tudi ne vem, kaj je. V tej žalosti ubogega Ludvika niti to ni moglo potolažiti, da drugi nočejo priznati Lovrenca za šolskega ogleda, ker se jim dozdeva kakor človek, ki ga pri enih vratih iztiraš, pri drugih pa zopet pride; ja, niti to ga ne potolaži, da ga je smel skriti v svojem stanovanju, ko so se drugi shajali k seji, in ga v svojem varstvu pripeljati k seji. Zdaj uvidim, Ludvik, da naju tisti ne marajo, katerih midva ne marava, tisti pa, katere sva midva za nos vodila, naju pa zapuščajo. Jaz se pritožim, pravi Ludvik, midva nisva nikogar za nos vodila, ker se to more zgoditi le meni!

p **Svetinje.** Za načelnika krajnega šolskega sveta je bil izvoljen g. Jerebič iz Ivanjkovec, ker je dosedanji načelnik g. Fras nasproti svojim somišljenikom odločno odklonil novo izvolitev; za šolskega ogleda se je dal imenovati Lovrenc Petovar, ker ga občina ni hotela več poslati v krajni šolski svet. Čudna vsiljivost! Da okrajni šolski svet tako streže liberalni častiželjnosti. Vsak njegov predlog bo „eno"-glasno sprejet, to stoji!

p **Hum pri Ormožu.** Naša podružna cerkev je posvečena sv. Janezu Krstniku. Vsako leto se na tem veselem griču vrši v nedeljo ob sv. Janezu cerkveni shod, katerega se udeleži navadno nad 1000 ljudi. Slovesnost se vrši po sledečem vsporedu: dopoldne procesija, pridiga in sv. maša, popoldne pa večernice. In po večernicah se pa navadno vsi, kateri slišijo pod humški zvon, kakor tudi častilci od drugod, zberejo po raznih gostilnah, kjer nekateri kozarec tukajšnjega pridelka izpraznijo v čast sv. Ivanu. Mi bi seveda ne imeli nič proti temu, ako bi se vršilo to v pravi meri, a obsojamo pa tisto nesrečno pijančevanje, katerega posledica je navadno prepir, kateremu seveda sledi tepež. To se je dosedaj žalibog vsako leto pripetilo, in tudi letos ta „stara" šega ni smela izostati. V gostilni je namreč med prepirom nek fant iz Obreža pri Središču sunil hlapca, ki je v službi pri kmetu Puklavcu v Frankovcih, Lovrenca Kosa, ter mu naredil skoro do srca segajočo rano. Kosa so prepeljali v ormožko bolnišnico in je zelo dvomiti, da okreva. Slovensko ljudstvo, varuj se vendar nesrečnega pijančevanja!

p **Vurberg.** Dne 16. junija se je poročil v župni cerkvi Sv. Martina tukajšni vrli mladenič Jožef Rojko z mladenko Nežiko Klemenčič. V veseli družbi je po kratkem govoru šmartinskega g. organista o pomenu „Slovenske Straže" nabral mladenič Jakob Felicijan 6·36 K za „Slovensko Stražo". Živio!

p **Ormož.** Mladeniške Zveze in slov kat. izobraževalna društva v ormoškem okraju, pozor! Letos je preteklo petdeset let, kar je zatisnil oči, vsemu slovenskemu narodu nepozabni pisatelj in bivši knezoškof Ant. M. Slomšek. To pomenljivo obletnico, hočejo razna društva in Zveze po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem na dostojen način praznovati. Zategadelj se je sklenilo, da tudi ormoški okraj v tem oziru ne sme zaostati. In kaj hočemo prirediti? Sklenilo se je, naj se dne 7. julija t. l. priredi pri Sv. Tomažu bl. Ormoža predpoldan po poznem cerkvenem opravilu velik mladeniški tabor, a popoldan po večernicah pa prireditev „Slov. Straže" z tamburanjem, petjem in govori. Vse cenj Mlad. Zveze v ormoškem kakor tudi sosedjem okraju so vabljene, da se mladinskega shoda polnoštevilno udeležijo, kajti cerkveno opravilo in slavnostni govor pri cerkvi bo v rokah slovitega mladinskega organizatorja in buditelja slov. ljudstva vlč. g dra Hohnjeca, nakar se mladina še posebej opozarja. Odseki „Orla" so vabljeni da se udeležijo slavnosti v kroju. Tudi dekleta se vabijo. — Slov. kat. izobr. društva vabimo, da prirede ta dan izlete, k slavnosti „Slov. Straže" na koji bo razven g. prof dr. Hohnjeca govoril tudi deželni poslanec č. g. župnik Ozmec. Agitirajte za udeležbo! Mladina na noge!

Ljutomerski okraj.

l **Veržej.** Stavba tukajšnjega salezijanskega zavoda „Marijanišče" vrlo napreduje. Stavbišče izgleda nekatere dni kakor vojno taborišče, delavcev in voznikov kar mrgoli. Cela severo-vzhodna stran bo kmalu gotova, potem se mora še nadaljevati južna stran, da bo poslopje v jeseni sposobno za stanovanje. Marsikdo si pride poslopja ogledovat, naj bi le tudi vsak po svoji moči pripomagal, da se izvrši to težavno in koristno delo. „Marijanišče" bi bilo hvaležno, če bi dobilo le en del tistega denarja, ki se po nepotrebnem potrosi v prid našim sovražnikom. Žal, da imamo mi Slovenci za potrato navadno dovolj denarja, kjer se gre pa za velike in občekoristne reči, tam smo pa sila skromni in malenkostni.

l **Mala Nedelja.** Tu je umrl Miha Kolarič, oče tamošnjega župnika in brat preč. gosp. Jožefa Kolarič, župnika na Paki. Naj v miru počiva!

l **Sv. Jurij** ob Ščavnici. V tukajšnji župni cerkvi se bo dne 29. julija poročil g. Josip Sernec, vrl Slovencev od Sp. Sv. Kungote, z gosp. Marijo Senčar iz Slavatincev. Bilo srečno!

l **Kapela** blizu Radgone. Dne 18. junija je umrla po dolgo trajajoči hudi bolezni hčerka narodne rodbine Zemljičeve. Pokojna je bila sicer še otrok, po imenu Anica, učenka kapelske šole, pa nje lepo vedenje, miroljubnost iz z vsakim ljubka prijaznost, se je vsakemu dopadla. Pogreb je bil zelo lep. Gosp. katehet so ji za slovo in pogrebcem v pouk in tolažbo spregovorili tako nagrobnico, da je vse navzoče, posebno pa šolska mladina, na glas zaihtela. Anica, naj ti bo zemljica lahka!

Slovenjgraški okraj.

s **Šoštanj.** Poslanec dr. Verstovšek je vložil v državnem zboru nujni predlog za po toči poškodovane posestnike v šoštanjskem okraju, zlasti v občini Velenje. Tudi je posredoval pri deželnem glavarju, da pošlje deželnega inženirja, ki naj preišče škodo na občinskih cestah, in da dobijo občine podporo za popravo občinskih cest.

s **Rečica** ob Paki. Ker je dopisnik „Narodnega Lista" v 25. številki izjavil, da ostane v polnem obsegu pri svojih trditvah glede dopisa v „Narodnem Listu", štev. 21, z dne 23. maja t. l., češ, da podpisani dolgujem požarni brambi še čepico; imenujem dopisnika omenjenih člankov podlega obrekovalca in nesramnega lažnika. „Narodnemu Listu" pa čestitam, da ima pri nas tako „resnicoljubne" dopisnike. Pri bodočih mogočih napadih na mojo malenkost pa pozivam dopisnika „Narodnega Lista", ako ima kaj korajže, da se naj podpiše s polnim svojim imenom kakor jaz. — Franc Steblovnik, pos. in opekarnar v Rečici ob Paki, št. 36.

s **Št. Janž** na Vinski gori. Veselico, ki se je vršila pri nas pred kratkim, in ki se je v resnici zelo imenitno obnesla, je posetilo kljub slabemu vremenu mnogo ljudstva; obiskali so nas tudi sosedje. Najiskrenejša zahvala gre vrlim Mozirčanom, ki so prišli k nam v tako lepem številu, nadalje tamburašem iz Škal, ki so nas s svojim tamburanjem razveselili. Vsi igralci in igralke so pa svoje vloge tudi zares dobro rešili. Hvala tudi pevcem in njih vodji.

s **Marenberg.** Nedeljska veselica se je precej dobro obnesla. Igra: „Oh, ta Polona", je vzbujala dosti smeha; druga pa: „Z vilharja v zavetje" nam je kazala blažilno moč krščanstva in propalost paganstva. Tudi govori so bili jako poučni in pesmice mične. Občinstva se je nabralo precejšnje število, večinoma domačinov. Remšničani so se nam to pot izneverili, Mučani so pa poslali vstopnino po pošti v znesku 8 K 60 vin. Hvala jim!

s **Sv. Primož** nad Muto. Tukaj smo imeli dne 16. t. m. lepo nedeljo. Kakor vsakokrat, tako je prišlo tudi na ta dan k nam mnogo ljudi od sosednih far. Letos smo imeli godce iz Pernic, ki so prav lepo igrali pri procesiji in sv. maši, popoldne pa zunaj na prostem. Godci iz bližnjega Št. Jerneja so gledali Perničane nekam postrani.

s **Vuzenica** bode v oči Nemce in nemčurje v marenberškem okraju, ker je v slovenskih rokah. Na vse načine so jo že skušali dobiti v svoje kremplje, pa ni šlo. Nazadnje so poskusili z zvijačo. Razdelili so kos sveta na 40 delov ter ga zapisali na razne mogotce iz Mute in Marnberga, da bi dobili na ta način 40 nemških volilcev. Pa so se zmotili! Davčna oblast ni odobrila te razdelitve ter jim noče predpisati davka, ker vidi, da se tisti koščeki ne morejo obdelovati. Kaj bodo zdaj počeli ti ubogi gospodje in gospe, se še ne ve. Tako radi bi bili delali na vuzeniškem polju, pa ne smejo. Najbrže pojdejo sedaj h kmetom na dnino, da si vsaj nekaj zaslužijo. — Stopov in Korpov Vili sta pred kratkim dobila plačilo pri sodniji, ker sta bila začela pobirati na sejmišču pristojbine namesto občine. Vprašamo nemškega učitelja Denka, ali ve kdo jima je to nasvetoval? Stopar je dobil denarno kazen, Vili pa bo sedel 5 dni in plačal stroške. To imajo smolo ti zagrizenci! Česar se lotijo, vse jim izpodleti.

s **Sv. Duh** na Ostrem vrhu. Udom cerkvenega konkur. odbora je bil namesto 25. maja umrlega uda, obenem načelnika, izvoljen dne 23. junija domači g. župnik. Načelnikom pa se je izvolil skrbni posestnik Anton Pokeršnik, po domače Hofšteter. Dela je mnogo, kritje cerkve velevažno. Bo že šlo, le pogum in delavnost!

s **Ribnica na Pohorju.** Kmečko bralno društvo v Ribnici priredi veselico za petindvajsetletnico in Slomšekovo slavnost dne 7. julija 1912. v prostorih g. Pubra. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor, g. dr. Medved. 3. Mladeniški govor — mladenič Miklavc Franc. 4. Igra: Divji lovec: Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Po predstavi petje domačega mešanega zbora, srečelov, godba in prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldan. Vstopnina 60 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za nov oder, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Konjiški okraj.

k **Konjiška okolica.** Pred kratkim mi pride v roko ptujska cunja, ki si po krivici nadevlje ime „Štajerc", kajti Štajerci smo po veliki večini drugačnega mišljenja kakor ta „giftna krota". Tam najdem dopis iz Konjic, kjer se dopisnik huduje nad nekim „klerikalcem", češ, da ga je nahrulil radi „Štajerca", in hvali Tepanjčane radi izida občinskih volitev. Prav imaš, da jih hvališ, saj tudi zaslužijo, le vprašanje je, če bo ta hvala tebi kaj koristila, ker motiš se, če misliš, da so štajerčijanci. Da imaš pa zmešane možgane, se spozna iz besed: „Bog je prvi in večni napredjnjak, klerikalec pa je in ostane nazadnjak", tako neumnost zamore zapisati le človek, ki kliče duhove, uganja razne norosti, „Štajerca" in liberalne liste razširja itd. Če pa kdo misli, da bi bil to g. Kunstič, se moti, moti, moti!

k **Grušovje** pri Konjicah. V torek, dne 2. t. m. opoldne je pri nas kake pol ure neusmiljeno klestila kot droben oreh debela toča. Pšenica na polju leži, kakor bi bila zmlatena, istotako koruza in drugi poljski pridelki. V vinogradih so vrhovi mladik odsekani, cepiči ležijo odbiti na tleh. Ob cesti proti Tepanju leži okoli 10 močnih sadnih dreves in jelš deloma precepljenih, deloma s koreninami izruvanih.

k **Hebenstrajt.** Tu je umrla 23 let stara vdova Mica Kovač p. d. Planinc. V njeni hiši še kažejo neko pogodbo z dne 1. septembra 1778 z lastnoročnim podpisom prelata Antelma Pintar. Ta je leta 1762 do 1782 bil predstojnik žiškemu samostanu in posestvu. Pogodba bi naj obdržala veljavo za njega in za njegove naslednike. Toda on je bil zadnji predstojnik, in v samostanu ni dobil več naslednika, ker je država tistokrat začela odpravljati samostane. Istočasno so ustanavljali nove župnije in tam nastavljali samostanske duhovnike kot dušoskrbnike, n. pr. Stranice, Skomer i. dr. Prenehal je tudi žiški samostan v Špitaliču. Pintar je bil rojen v Škofji Loki na Kranjskem, star 60 let, ko je odložil predstojništvo, in je preživel poslednja leta v Mariboru. Cerkev s samostanom so prepustili vremenskim nezgodam, ki je danes razvalina. Posestvo je prevzela država, in od te je isto leta 1826 kupila za 193.000 goldinarjev knežja hiša Windišgrätz. Gospod c. kr. konservator, profesor dr. Stegenšek, je spisal krasno knjigo z naslovom: Konjiška dekanija. Ondi najdeš zgodovino za cerkve in gradove po župnijah: Konjice, Stranice, Zreče, Skomer, Sv. Kunigunda, Čadramlje, Kebelj, Prihova, Sv. Jarnej, Loče, Žiče, Špitalič. Če knjige še nimaš, oskrbi si jo; bralec bo našel marsikaj dozdaj neznanega iz domače župnije, zasledil bo tudi obširno zgodovino samostana, kateremu je kot zadnji načeloval v začetku omenjeni listini podpisani Antelm, v pogodbi, ki jo varuje hiša Planinčeva.

k **Špitalič.** Zadnji dopis v „Slov. Gospodarju" je zelo razburil Jankeca in Tinčka. Seveda, če se stopi mački na rep, se oglasi. To sta si pa vidva sama kriva. Mi drugi pa glejmo, da pridobimo „Slov. Gospodarju" čedalje več naročnikov. Vsak naročnik

se naj potrudi, da pridobi vsaj enega novega. Pri onih hišah, kjer imajo slabe časnike, poskušajmo jih zamenjati z dobrimi!

k **Konjice.** Bralno društvo in Dekliška zveza priredita 21. julija zanimivo igro: „Junaške Blejke“ s petjem, deklamacijami ter govorom o življenju in delovanju škofa Antona Martina Slomšeka. Govoril bode preč. g. Dr. Anton Medved.

Celjski okraj.

c **Celje.** Na orglarski šoli bodo izkušeni letos dne 13. julija iz III. letnika sledeči gojenci: Vinko Fišer, Fr. Flis, Janez Hauptman, Luka Kramolc, F. Kristl, Hinko Šerbak in Martin Povh. Izpit se vrši v navzočnosti mil. g. opata Franca Ogradi, nadzornika tega zavoda. Petero absolventov je že s službami oskrbljenih. Po dokončani izkušnji se vrši pro-dukcija na orglah, glasoviru in goslih, na kar se razdelijo absolventom spričevala sposobnosti, podpisana od prečast. kn. šk. komisarja in gg. učiteljev. Prihodnje šolsko leto se prične dne 15. septembra t. l. Sprejemajo se le oni gojenci, koji so ljudsko šolo dokončali z dobrim uspehom.

c **Hmelj.** Na žatečkem hmeljskem trgu ni sedaj skoro nobenega življenja. Hmelja se proda skrajno malo; cene vedno nazadujejo. Celo za češki hmelj se plačuje samo po 300 do 320 K 50 kg. Še manj zanimanja je za tuji hmelj, za katerega se je ponujalo pretečeni teden samo 200 do 260 K. — Rastlina se v žatečkem okrožju krasno razvija v splošno zadovoljnost hmeljarjev. Isto se poroča večinoma iz vseh hmeljarskih okrožij.

c **Dobrna.** Dežela s svojim samodrčem prav lepo skrbi za zabavo in kratek čas. Vsak čas zmanjka temu konjičku sape in obstoji, četudi kje sredi pota. Potniki pa, ki so si drznili privoščiti imenitno vožnjo, morajo peš na Dobrno. Pretečeno nedeljo se je ustavil v senci pri Lembergu. Uboga para ni mogel naprej. Prišli so kmetje in ga z veliko težavo spravili preko meje v dobrnsko občino. Moral je priti samodrč nekega gosta na pomoč. Privezali so ranjenca z vrvjo na zdravi samodrč in tako so ga po dolgem trudu privlekli na Dobrno. Pa naj še kedo reče, da ne zna štajerska dežela imenitno gospodariti.

c **Dobrna.** Kaj si naši trgovci dovoljujejo? Prav pogosti so slučaji, da vsiljujejo slovenskim strankam vžigalice od sovražne Südmarke. Proti tej drznosti najodločneje protestiramo. Dobrnčani, kje je vaš narodni ponos! Nemških vžigalic ne kupujte!. Vsak, ki je primoran kupovati pri domačih trgovcih, naj odločno zahteva le vžigalice „V korist obmejnim Slovencem“. Vžigalice Südmarke pa jim dajte nazaj, ako se vam jih ponudi. Žalostno je posebno to, da prodaja take vžigalice celo nekdo, ki je še lansko leto zatrjeval, da je naroden obrtnik! Pa saj se poznamo!

c **Dramlje.** Oblak se je vtrgal v sredo, dne 26. junija popoldne. Nižji travniki so bili vsi pod vodo. Odnesla je sila veliko krme, ostalo poblatila. Strela je vžgala Podplatarjev pod v Razboru, da je zgorel, pri Jakopčaku v Lazah je samo zidovje razdrapala. Treska in hudega vremena, reši nas o Gospod!

c **Dramlje.** Slaba zagovornika sta „Narodni List“ in „Štajerc“. Radi kronike v Črešnjicah sta časnika z vso nedostojnostjo psovala prečastito škofijstvo in g. župnika Ogrizeka. In konec, kakšen je? Na Alojzijevo ni vedel tožnik iz Vojnika pri Konjicah ne ene razžaljive reči povedati iz kronike in priče ni prignal nobene seboj. Plačati mora stroške. Za celo gonjo je to najboljši amen.

c **Iz šmarskega okraja** se nam poroča, da je v nedeljo, dne 23. junija, ponoči ob 11. uri pri Sv. Štefanu nenadoma naglo umrla 50 let stara gostilničarka Marija Marcen. Ker sta se z možem večkrat prepirala, včasih v pijanosti tudi pretepala, se je bliskoma razširila govorica, da je umrla žena nasilne smrti. Orožništvo je takoj vso zadevo preiskovalo in odvedlo moža v Šmarje k sodniji. Sodnijska komisija je v sredo zjutraj mrliča raztelesila in dognala, da je vzrok smrti utrpnjenje srca vsled zamaščenja jeter in srčnega mešičja, da je umrla torej pokojnica naravne smrti. Preobilo zavživanje alkoholnih pijač jo je pahnilo v prezgodnji grob.

c **Sv. Ema.** Naša podružnica Slovenske Straže je obhajala v nedeljo, dne 30. junija, svoj občni zbor in Slomšekovo slavnost. Po navadnih poročilih je deklamovala Anica Kosova Slomšeku (od Umeka). Nato so se deklamovale Slomšekove pesmi. Marija Murko: Slovo solčavskim planinam; Murko Antonija: Boštjan Goljufan, in Franc Žagar: Popotnica vojaška. Z velikim veseljem smo poslušali lepe deklamacije in pri goljufanem Boštjanu smo se pošteno smejali. Vmes so zapele pevke več Slomšekovih pesmic. Nato je proslavljal župnik Gomilšek Slomšekovo veliko ljubezen do slovenske mladine in njegovo vzorno rodoljubje. Isti govornik je poprej tudi v cerkvi razložil ljudstvu velike zasluge škofa Slomšeka za lavantinsko škofijo in za slovensko ljudstvo. Nato se je pobrala udnina za novo društveno leto in izvolil odbor podružnici, ki je ostal stari. Kljub neugodnemu vremenu se je naša Slomšekova proslava dostojno izvršila. Emčani smo storili svojo rodoljubno dolžnost. K podružnici Slov. Straže bomo pa letos še v večjem številu pristopili, ker spoznamo, kako potrebno je podpirati Slovence ob meji in braniti naš jezik in našo zemljo.

c **Sv. Peter** na Medvedovem selu. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla so naši Orli priredili predstavo velezanimive igre: „Fernando, strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja“. Igra je res živahna in polna lepih prizorov, da gotovo nikomur ni bilo žal, kdor si jo je ogledal. — V nedeljo, dne 7. julija, bosta imeli po večernicah naša moška in ženska podružnica Slov. Straže svoj občni zbor in obenem priredite Slomšekovo slavnost z izbranim vsporedom. V cerkvi bo slavil Slomšeka č. g. kaplan Sinko, pri slavnosti pa vlč. g. nadžupnik Korošec. Na vsporedu je mnogo zanimivih točk. Slavnost bo zaključila predstava igre: „Fernando“. Udeležite se te slavnosti domačini in sosedje v kar največjem številu! Slomšeka hočemo tudi Peterčani kar najlepše proslaviti.

c **Sv. Štefan** pri Žusmu. Pretečeni petek popoldne je udarila strela v kozolec Matevža Žolgar, pos. v Št. Janžu. S slamo krito poslopje je pričelo hipoma goreti. Ker je gospodar takoj zapazil dim, je klical sosede na pomoč, sam pa je planil na kozolec in je z vso mogočo silo, a brez vode, začel gasiti, kakor je vedel in znal. Šele v 1½ uri so s pomočjo došlih sosedov ogenj popolnoma pogasili. Sicer ima precejšnjo škodo, ker je velik del strehe razkrit in pokvarjen, a to bo pokrila zavarovalnina; najžalostneje pri tem pa je to, da je dobil marljivi gospodar pri gašenju na obeh rokah hude opekline, da ne more delati in da je primoran rabiti zdravniško pomoč.

c **Ljubno.** Gornjegrajski liberalci napadajo v „Nar. Listu“ g. Ign. Fludernika, kateri je kot načelnik gostilničarske zadruge deloval proti temu, da se podeli g. Papežu gostilničarska koncesija. Njegovo stališče odobravajo vsi obrtniki, zlasti gostilničarji, ker je itak sedaj že preveč gostiln v Ljubnem in bodo nove gostilne kratile že itak pičli zaslužek sedanjim gostilničarjem. Tudi glede tujskega prometa ni treba nove gostilne, ker je splošna sodba tujcev, da dosedanje gostilne popolnoma zadostujejo, da se dobi dovolj prenočišč in je tudi dobra hrana in pijača povsod na razpolago. Zakaj se Gornjegrajci, ki bi se naj rajši brigali za svoje najožje sorodnike, tako potegujejo za novo gostilno, ni prav jasno. Gotovo jim je g. Papež kaj posebnega obljubil, da hočejo škodovati vsem drugim gostilničarjem. Obrtniki naj si zapomnijo, kake prijatelje imajo v liberalcih. Posebno hvaležni so liberalci g. Fluderniku, ki je pri vseh volitvah za nje agitiral, se izpostavljal, si pridobil mnogo nasprotnikov, a v zahvalo za to — grdi napadi v „Nar. Listu“. Prepričani smo, da bodo kmalu še oni redko sejani pristaši Narodne stranke v gornji Savinjski dolini obrnili tej falitni stranki hrbet, če bo take „ljubeznjivo“ nastopala napram obrtnikom.

c **Šmihelj** nad Mozirjem. Od 21. do 23. junija t. l. smo obhajali v farni cerkvi tridnevnico na čast evharističnemu Bogu-Kralju pod vodstvom vlč. g. p. Kasijana Zemljak, gvardijana frančiškanov pri Sv. Trojici v Slov. gor. Ljudstvo se je te pobožnosti z navdušenjem in polnoštevilno udeleževalo, zvesto poslušalo predavanja in marljivo prejemalo svete zakramente.

c **Dol** pri Hrastniku. Da Dolu smo si že dolgo časa želeli izobraževalno društvo. V nedeljo, dne 30. junija, se je naša želja izpolnila. Na povabilo predlagateljev društvenih pravil je prišel profesor g. dr. Hohnjec, ki je imel v cerkvi dnevu primerno pridigo in potem v zborovalni sobi govor o nalogah novega društva. Izvoljeni odbor nam daje poroštvo, da bo društvo krepko in uspešno delalo za svoj plemeniti cilj: širiti pravo izobrazbo in pospeševati slogo med kmečkim in delavskim stanom v tem kraju.

c **Celje.** Šola šolskih sester v Celju priredi veselico, dne 7. julija 1912 popoldne ob četrt na štiri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Na vsporedu je spevoigra „Kosova gostija“, katero predstavlja šolski vrtec in igrokaz „Roza Jelodvorska“. Med odmori bo petje in tamburanje.

c **Št. Jur ob juž. žel.** Tukajšnja kmet. podružnica vabi vse in prijatelje k zborovanju, ki se vrši dne 7. julija t. l. ob pol štirih popoldne v restavraciji pri kolodvoru. Vršilo se bo žrebanje kmetijskih potrebščin in ene plemenske svinjice.

c **Jurkloštor.** V nedeljo, 7. julija ima Mladeniška zveza po ranem sv. opravilu poučni shod. Vsi kateri se zanimajo za mladinsko organizacijo, se prijazno vabijo.

c **Dobrna.** Bralno društvo vabi k igri, ki jo prirede dekleta „Dekliške zveze“ v nedeljo dne 7. julija po večernicah. Na vsporedu je tudi govor in deklamacija. Pridite sosedi somišljeniki, ne bo vam žal! Vstopnina je: I. sedeži 1 K, II. sedeži 40 v, stojišča 20 v.

Brežiški okraj.

b **Brežice.** Dekliški shod v Št. Lenartu pri Brežicah za vse dekliške zveze in Marijine družbe spodnjega Posavja se vrši dne 17. julija. Ob 11. uri bo v podružnici sv. Lenarta pridiga za mladenke in sveta maša, nato se pa vrši zunaj cerkve veliko zborovanje. Govorniki bodo obravnavali za dekliške zveze in družbe važne zadeve, nastopijo tudi govornice izmed deklet, zlasti zastopnice posameznih družb in zvez. Po sklepu bodo večernice z blagoslovom. Krščanske slovenske mladenke, v bodočnosti vas čakajo velike naloge. Pridite torej od Rajhenburga do Sotle in od onstran Save v velikem številu na shod, da se navzamete nanovo navdušenja in veselja za delo v svojih dekliških organizacijah!

b **Prevorje.** V Vodicah je 11letni sinček posestnika Romih po nepreviđnosti ustrelil svojega enoletnega bratca z očetovo puško. Možje, pazite na orožje!

Vestnik mlad. organizacije.

Jarenina. Dekliški shod, ki se je vršil tukaj na Petrovo, se je obnesel nad vse sijajno. Navzočih je bilo nad 500 mladenk, deloma iz domače, deloma iz tujih župnij, celo iz daljnega Ljutomera. Mladinski organizator dr. Hohnjec je krasno govoril v cerkvi na podlagi reka: „Vse premorem v Njem, ki me krepi.“ Živo je slikal razne poteze iz življenja prvakov sv. Petra in Pavla in vspodbujal poslušalce k višjim ciljem. Po cerkvenem opravilu se otvori shod zunaj na prostem, kjer je bil pripravljen oder, ovenčan s cvetlicami in s slovenskimi trobojnicami ter z napisom: „Mladosti čas najlepši čas! A kratek je! Ko izginil bo, ostane nam naj dušni cvet, kreposti cvet in sad vrlin!“ Dr. Hohnjec vspodbuja v svojem govoru, ki je bil okrašen z raznimi dovtipi, poslušalce na podlagi nekaterih Slomšekovih izrekov k ponižnosti, pridnosti in delavnosti ter previdnosti. Dobro zamišljenemu govoru je sledil gromoviti „Živio!“ Pred govorom je krasno popeval domači zbor pod vodstvom preč. g. dekana tri umetne skladbe. Nadaljnemu sestanku je predsedovala Anica Kren iz Št. Ilja, ki v izbornih besedah pozdravi mladenke in jih navdušuje za organizatorično in agitatorično delo. Govorilo je potem še 15 mladenk: Sekol Marija, Ul Antonija, Pavalec Amalija, vse iz Jarenine; Ferk Karolina iz Št. Ilja; Skaza Anica iz Sp. Sv. Kungote; Štelcer Marica iz Št. Ilja; Vacerle Roza iz Št. Ilja; Androjna Marija iz Št. Jurja v Slov. gor; Molc Marija iz Kamnice; Poljanec Marija od Sv. Antona v Slov. gor.; Žebot Marija iz Št. Ilja; Pavalec Marija od Sv. Petra pod Mariborom; Kranjc Marija iz Ljutomera; Braneker Urša od Sv. Magdalene pri Mariboru, in Herzog Marija iz Št. Ilja. Zanimivo je bilo to, da je imela vsaka drugačno snov. To zborovanje, ki je trajalo 2½ uri, je pokazalo, da so Slovenske gorice v resnici katoliško-narodne in dokler ima naš narod tako mladino, kakor je povdarjal dr. Hohnjec, bomo ostali Slovenci to, kar smo. Dne 28. julija vabimo na Slomšekovo slavnost. Pridite v obilnem številu!

Najnovejše.

Duhovniška vest. Č. g. župnik Jakob Munda pri Sv. Joštu na Kozjaku je stopil v pokoj in se nastanil na Dobrni.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje priredi S. K. S. Z. prvi ponedeljek v avgustu. Pogajanja z južno železnico so že v teku.

Učiteljske spremembe. V stalni pokoj so stopili: učitelj Julij Sadnik v Št. Pavlu pri Preboldu; učiteljica Ivana Tramšek v Sromljah, in nadučitelj Karol Maršič v Letušu. Imenovani so: začasna učiteljica v Dobrovcih, Cecilija Kocbek za definitivno učiteljico istotam; definitivni učitelj v Rečici, Fran Zemljič, za učitelja in šolskega voditelja v Solčavi; definitivni učitelj Ernst Kompost v Marenbergu za nadučitelja v Št. Ožbaltu ob Dravi.

Iz davkarske službe. Davčni kontrolor Štefan Suc je prestavljen iz Sevnice v Konjice.

V Št. Jurju ob juž. žel. se vrši dne 11. avgusta velika Slomšekova slavnost Orlov. Opozarjamo že sedaj vsa naša društva, da isti dan ne prirejajo drugih veselic. Slavnost v Št. Jurju naj bo letos največja prireditev naše organizacije v čast Slomšeku.

Pilštanj. Na praznik sv. Petra in Pavla je bil posestnik Jurij Kunej še zjutraj pri sv. maši. Iz cerkve domov gredoč zvrnil se je pri marofškem križu in je bil hipoma mrtev. Bog bodi njegovi bolni ženi tolažnik, blagemu, pa preveč skrbnemu rajnemu milostljiv sodnik. — Dne 1. julija je začela Lapornikova hiša v Dobležicah goreti. Ko so prihiteli domači s travnika, je bila že vsa v plamenu. Rešili so samo svinje. Hiša in nov svinjak sta popolnoma zgorela.

Strašno neurje s točo je divjalo v torek, dne 2. t. m. na Dravskem polju. Toča je pobila lepe gorice okrog Frama, Slov. Bistrice in Črešnjevca. Iz Cirkovc se nam poroča, da so se okrog poldneva pridrveli črni oblaki nad Dravsko polje in sipali na bogato žitno polje suho točo, debelo kot kurja jajca. V par trenotkih so bila polja in travniki pokriti z ledom, poljski sadeži uničeni, seno in trava zabita v tla. Ljudje, ki so bili na travnikih in poljih, so si poiskali zavetja pred strašnim viharjem pod vozovi in mostovi, živina pa je tulila in divjala po polju sem in tje. Stari ljudje so rekli, da tako hudega neurja še ne pomnijo. Uničeni so poljski pridelki, pobite so strehe in šipe, in ubogi kmet je brez sena, ki mu ga je odnesla voda, in brez živeža. Škoda je ogromna.

Državni zbor. Včeraj je bil sprejet začasni proračun v tretjem branju. V tej seji je bil sprejet tudi nov kazenski red za armado in domobranstvo. Zasedanje državnega zbora bo končano jutri v petek ali pa soboto.

Listnica uredništva.

Kuršenci: Take reči ne spadajo v list. — Šmartno pri Velenju: Izročili odboru S. K. S. Z. — G. J., Špitalič: Hvala! Le večkrat kaj pišite. Pozdrave! — Ormož, Kamnica, Celje: Prihodnjič.

Ravnokar je izšla v kat. tiskarni v Ljubljani knjižica pod naslovom: „Obiskovanje presv. Zakramenta in vselej neomadeževane Device Marije, za vsaki dan meseca od sv. Alfonza Ligvori. Po italijanskem izvirniku poslovenil in založil Karol Tribnik, župnik. O tej knjižici sv. Alfonza Ligvori piše „Emanuel-Kalender“ od leta 1912 pri čitanju od meseca avgusta: da je „zlata knjižica“, ki se je natisnila že ob življenju sv. Ligvorija dvaindvajset krat. Vsem molilcem in ljubiteljem presv. Zakramenta ter častiteljem Marijinim bode ta knjižica dobro služila, posebno pa tistim, ki se nahajajo v bratovščini vednega češčenja presv. Zakramenta, kakor tudi č. g. duhovnikom, bratovščine duhovnikov češčenja presv. zakramenta. Ker so pridjane mašne in druge molitve, mora se rabiti tudi kot molitvenik pri očitni službi božji. Cena v platno vezani knjižici je K 1·60 in se naročuje pri katoliški tiskarni v Ljubljani in pri založniku Karlu Tribnik, župniku v Jurkloštru, pošta Laško. 759

Hiša z gostilno

na prodaj. Pri c. kr. okrajni sodniji v Mariboru se bode dne 16. julija 1912 prodala enonadstropna hiša z dobroidočo **gostilno,** ki se nahaja v Studencih pri Mariboru, na voglu Šušteričeve in Šolske ulice. Kupci se vabijo. 762